การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

The Management Of The School Curriculum To Enhance Academic Achievement Based On The Iddhipada Iv Principles In Khaothalu Phitthayakhom School, Under The Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon

สนธยา รักเจริญ
Sontaya Rakjaroen
ปรีชา สามัคคี
Pricha Samakkhi
พระครูสุเมธปริยัติคุณ
Phra Khru Sumet Pariyattikhun
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhonsithammarat Campus
E-mail: makpukdee@gmail.com
โทร. 0913282619

Received: 4 March 2026; Revised: 18 March 2026; Accepted: 4 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 3) นำเสนอและประเมินแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการศึกษาสภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 17 คน ขั้นตอนการศึกษาแนวทางใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 รูป/คน และขั้นตอนการนำเสนอแนวทางใช้การสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยและแบบข้อมูลการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการเตรียมความพร้อมการนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่าง

รอบด้านทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย 2) แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร โดยบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ในทุกขั้นตอนของการบริหาร เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย 3) ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่า มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, หลักอิทธิบาท 4

Abstract

The objectives of this research were: 1) study the current conditions of the management of the school curriculum to enhance academic 2) examine guidelines for the management of the school curriculum to enhance academic achievement based on the Iddhipada IV principles 3) present and evaluate the management of the school curriculum to enhance academic achievement based on the Iddhipada IV principles. the study of the current condition was conducted through in-depth interviews with 17 key informants. The investigation of the guidelines involved in-depth interviews with 5 key informants, while the presentation and evaluation of the proposed guidelines were carried out through a focus group discussion with 7 experts. Data were analyzed using inductive analysis and focus group evaluation. The findings were as follows: 1) The current conditions of school curriculum management, reveal that the school manages its curriculum in a systematic and comprehensive manner. The management process encompasses curriculum preparation, implementation, supervision, monitoring, evaluation, and continuous improvement, with an emphasis on holistic student development in the cognitive, psychomotor, and affective domains 2) guidelines for the management of the school curriculum to enhance academic achievement based on the Iddhipada IV principles, consist of seven key processes: 1) preparation of the school, 2) development of the school curriculum, 3) planning for curriculum implementation, 4) implementation of the school curriculum, 5) supervision, monitoring, follow-up, and evaluation, 6) summarization of the school's operational outcomes, and 7)

improvement and development of the curriculum management process. These processes integrate the Iddhipada IV principles at every stage of management, resulting in systematic, continuous, and flexible operations that support holistic student development in the cognitive, psychomotor, and affective domains 3) Results of the management of the school curriculum to enhance academic achievement based on the Iddhipada IV principles, indicate that all experts agreed that the proposed guidelines are appropriate, feasible, and beneficial for practical application in school curriculum management to enhance academic achievement.

Keywords: The Management of the School Curriculum, Academic Achievement, Iddhipada Iv

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้รับการพัฒนาต่อยอดจากหลักสูตร พ.ศ. 2544 โดยมุ่งปรับปรุงให้มีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม อาศัยฐานข้อมูลจากการวิจัย การติดตามและประเมินผล ตลอดจนกรอบแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพรองรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน โดยสามารถสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ การฝึกฝน และประสบการณ์ทั้งในและนอกสถานศึกษา ครอบคลุมมิติด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน (พระณัฐ อคฺควฑฺฒโน, 2564) ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยุติธรรม และประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังสามารถพิจารณาได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความรู้และความสามารถเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยผลการทดสอบดังกล่าวสามารถใช้เป็นสารสนเทศสะท้อนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ปรีดา บัวยก, 2564)

ในการยกระดับประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา โดยเป็นกระบวนการที่มุ่งเสริมสร้างความพึงพอใจในงาน ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ และการพิจารณา

ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล (พัฒน์พรชัย เมฆวิลัย, 2565) อันจะนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรและคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

จากบริบทการจัดการศึกษาในปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรให้มีความเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ชุมชน และนโยบายทางการศึกษา โดยมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยั่งยืน โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ดำเนินการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดบางประการ อาทิ ศักยภาพของครู ภาระงาน เวลา และทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตร เสริมสร้างศักยภาพครู และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3) เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษา 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 17 คนซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้างานวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่ม

สาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 1 คน ครูที่ปฏิบัติงานกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน ครูมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

2.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/ คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสหวิทยาเขตชุมพร 2 จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน พระภิกษุ จำนวน 1 รูป ศึกษานิเทศก์ด้านพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

2.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเป็นทรงคุณวุฒิจำนวน 7 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีดังนี้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสหวิทยาเขตชุมพร 2 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ด้านพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน พระภิกษุ (ผู้อำนวยการสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม) จำนวน 1 รูป คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ระยะที่ 1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

4.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คนเกี่ยวกับ

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

4.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเป็นข้อสรุป

5.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียงและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 วิเคราะห์โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาจัดทำแนวทาง

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยควบคู่กัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ยังมีข้อจำกัดด้านครู ทรัพยากร และการบริหารจัดการ จึงควรได้รับการพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบท โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านครู เวลา ทรัพยากร และการมีส่วนร่วม จึงควรพัฒนาครูและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย รงเรียนมีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านครู เวลา ทรัพยากร และการมีส่วนร่วม จึงควรพัฒนาศักยภาพครูและสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

4. การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย โรงเรียนมีการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านศักยภาพครู เวลา และทรัพยากร จึงควรพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินการใช้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพ

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของโรงเรียนช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านความต่อเนื่อง ความเชี่ยวชาญของครู เวลา และทรัพยากร จึงควรพัฒนาระบบนิเทศและสนับสนุนการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน

6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย โรงเรียนมีการสรุปผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะภายในที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านการประเมิน เวลา ข้อมูล และการมีส่วนร่วม จึงควรพัฒนาระบบการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและข้อมูลผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความคิด ทักษะ และคุณลักษณะภายในที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านครู เวลา ทรัพยากร และการมีส่วนร่วม จึงควรเสริมสร้างศักยภาพครูและพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การศึกษาแนวทางทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 การสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร (ฉันทะ) การขับเคลื่อนการดำเนินงานและพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) การ

ติดตาม ดูแล และใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (จิตตะ) และการประเมิน วิเคราะห์ และพัฒนาหลักสูตรอย่างรอบคอบ (วิมังสา) ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสม ยืดหยุ่น และสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยได้อย่างรอบด้าน

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร (ฉันทะ) การขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) การติดตามและใส่ใจในการนำหลักสูตรไปใช้ (จิตตะ) และการประเมิน วิเคราะห์ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร (วิมังสา) ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพ ยืดหยุ่น และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 การสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ (ฉันทะ) การขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) การติดตามและปรับปรุงการใช้หลักสูตรอย่างใส่ใจ (จิตตะ) และการประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการวางแผนและกิจกรรมการเรียนรู้ (วิมังสา) ส่งผลให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยได้อย่างรอบด้านและเต็มศักยภาพ

4. การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสร้างแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ (ฉันทะ) การขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) การติดตามและใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (จิตตะ) และการประเมิน วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตร (วิมังสา) ส่งผลให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรโดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อย่างเป็นระบบ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในกระบวนการนิเทศ (ฉันทะ) การดำเนินงานนิเทศอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) การติดตามและใช้ข้อมูลย้อนกลับอย่างใส่ใจ (จิตตะ) และการประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศและการบริหารหลักสูตร (วิมังสา) ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ

6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท เริ่มจากการสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (ฉันทะ) การดำเนินการสรุปผลอย่างต่อเนื่องและมีขั้นตอนชัดเจน (วิริยะ) การติดตาม ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะด้วยความใส่ใจ (จิตตะ) และการนำผลการสรุปไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรมี

ประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้วยหลักอิทธิบาท 4 โดยสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นของครูและผู้บริหาร (ฉันทะ) ขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนทรัพยากรและเวลา (วิริยะ) ติดตามและใช้ข้อมูลในการพัฒนา (จิตตะ) และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ (วิมังสา) ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

สรุปผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนทนากลุ่ม พบว่า

แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของแนวทาง 3) แนวทางการดำเนินงาน 4) การติดตามและประเมินผล ซึ่งแนวทางทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 มีขั้นตอนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) พุทธิพิสัย 2) ทักษะพิสัย 3) จิตพิสัย และหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ (การสร้างแรงบันดาลใจ) 2) วิริยะ (การขับเคลื่อนการทำงาน) 3) จิตตะ (ติดตามและส่งเสริม) 4) วิมังสา การประเมินและพัฒนา)

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นว่าแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การวางแผน การใช้หลักสูตร การนิเทศติดตาม การสรุปผล และการปรับปรุงพัฒนา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม

ยังพบข้อจำกัดร่วมกันในทุกขั้นตอน ได้แก่ ความชำนาญของครู เวลา ภาระงาน ทรัพยากร สื่อ อุปกรณ์ และความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงควรพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยี ปรับการบริหารจัดการเวลาและภาระงาน และเสริมสร้างความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารหลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ทองจรัส (2559) สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธาริดา สกลภัทรสกุล (2565) งานวิจัยมีความสอดคล้องกันในประเด็นผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร ปทุมไพโรจน์ (2565) งานวิจัยมีความสอดคล้องกันในประเด็นสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้ออังกูร ชำนาญ (2564) งานวิจัยมีความสอดคล้องกันในประเด็นด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prayoga Bestari (2022) งานวิจัยมีความสอดคล้องกันในประเด็นการวางแผนการบริหารหลักสูตรถูกดำเนินการโดยทีมพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Desiana (2023) สอดคล้องกันในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการหลักสูตรกับความฉลาดทางอารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการการดำเนินงานครอบคลุมกระบวนการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ 7 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร โดยทุกขั้นตอนบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา อย่างสอดคล้องและต่อเนื่องผลการอภิปรายชี้ให้เห็นว่า การใช้หลัก “ฉันทะ” ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักร่วมกันของผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความร่วมมือและความมุ่งมั่นในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หลัก “วิริยะ” ช่วยขับเคลื่อนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ผ่านการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะภายใน หลัก “จิตตะ” ทำให้เกิดการติดตามและส่งเสริม ในการใช้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นระบบ ช่วยปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ขณะที่หลัก “วิมังสา” สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินและพัฒนาเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการอย่างมีเหตุผลและยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติญา เพ็ชร์แผ้ว (2565) ในประเด็นการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิทวัฒน์ วิวฑฒนเมธี (2561) สอดคล้องกันในประเด็นสภาพการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลจิรา คำมูล (2561) สอดคล้องกันในประเด็นแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yunhuo Cuiet (2018) สอดคล้องกันในประเด็นระบบการบริหารจัดการหลักสูตรมีความสัมพันธ์กันจาก

การพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจประเพณี วัฒนธรรม การพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rathnayake (2024) สอดคล้องกันในประเด็นการถ่ายทอดแนวคิดทางจิตวิญญาณในกระบวนการศึกษา

การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผลการศึกษาและการประเมินแนวทางพบว่า แนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนทนากลุ่มสามารถสรุปผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมี มีความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวทางตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา ชนะวงษ์ (2564) สอดคล้องกันในประเด็นผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสม เป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา กะแหมะเตบ (2561) สอดคล้องกันในประเด็นการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ดาคม (2564) สอดคล้องกันในประเด็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธชัย ราชดา (2566) สอดคล้องกันในประเด็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียน โดยผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าแนวทางการพัฒนา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zulkifli (2023) สอดคล้องกันในประเด็นความสำคัญของการจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ María Concepción Barrón Tirado (2016) สอดคล้องกันในประเด็นการบริหารหลักสูตรและการมีส่วนร่วม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) พุทธิพิสัย 2) ทักษะพิสัย 3) จิตพิสัย และหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ (การสร้างแรงบันดาลใจ) 2) วิริยะ (การขับเคลื่อนการทำงาน) 3) จิตตะ (ติดตามและส่งเสริม) 4) วิมังสา การประเมินและพัฒนา) เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนเขาทะลุพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการด้วยหลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบแนวคิดหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

2) ควรกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากร สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเพียงพอ

3) ควรส่งเสริมนโยบายด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) โรงเรียนควรนำแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้เป็นกรอบในการวางแผน ดำเนินงาน และพัฒนาการบริหารหลักสูตรเป็นระบบ โดยบูรณาการหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสาในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารหลักสูตร

2) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการวัดประเมินผล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย อันจะนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีคุณภาพ

3) โรงเรียนควรใช้ผลจากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารหลักสูตรเป็นข้อมูลสารสนเทศในการสะท้อนผล ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงานเป็นแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อขยายผลไปสู่โรงเรียนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำวิจัยเรื่อง “การติดตามผลระยะยาวของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหลักอิทธิบาท 4 “โดยมุ่งศึกษาความยั่งยืนของผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนในระยะยาว ทั้งด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

2) ควรทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน” เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือสถานศึกษาในสังกัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการนำแนวทางไปใช้

3) ควรทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยสนับสนุน อุปสรรค และการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21” เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำแนวทางไปใช้ และพัฒนารูปแบบหรือโมเดลการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

กษมา ชนะวงษ์. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กุลจิรา คำมูล. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วารสารบัณฑิตศึกษา. 15(68), 122.

ไกรสร ปทุมไพโรจน์. (2565). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2. การค้นคว้าด้วยตนเองบัณฑิตวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา

ธาริดา สกลภัทรสกุล. (2565) สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต ๑. การค้นคว้าอิระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธิติญา เพ็ชร์แผ้ว. (2565). การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 6(2), 11-12.

ปรีดา บัวยก. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. บัณฑิตวิจัย JOURNAL OF GRADUARESEARCH. 12(1), 17

พระณัฐ อคฺควฑฺฒโน. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วารสารบวรสหการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์. 2(2), 62.

พระมหาวิทวัฒน์ วิวฑฺฒนเมธี. (2561). การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัฒน์พรชัย เมฆวิลัย. (2565). การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ในวิกฤติการณ์โควิด 19. วารสารบวรสหการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์. 3(1), 43-45.

ยุทธชัย ราชดา. (2566). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศักดา กะแหมะเตบ. (2561). แนวทางการพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 10(2), 193.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุริยา ทองจรัส. (2559). การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อมรรัตน์ ดาคม. (2564). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๔. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เอื้ออังกูร ชำนาญ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต ๓.วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 8(8), 90-91.

Desiana. (2023). Legal Execution of Curriculum in Primary Schools: School Management Teams' Perspectives. Journal Multidisciplinary Indonesia. 2(11), 3521.

María Concepción Barrón Tirado. (2016). Curriculum Management and the Role of Curriculum Actors. TCI The Journal of the Internationnal Association for the Advancement of Curriculum Studies. 13(2), 13.

Prayoga Bestari.(2022). LPTK Laboratory School Curriculum Management as Actualization of Independent Campus in Indonesia. International Journal of Science and Society. 4(1), 304.

Rathnayake. (2024). Educating the mind: Buddhist Spiritual Practices in Schools, Policy options for Sri Lankan context. International Journal Of Research And Innovation In Social Science (IJRISS), 8(7), 89.

Yunhuo Cuiet. Changes in School curriculum administration in China. ECNU Review of Education. 1(1), 34-57.

Zulkifli. (2023). Enhancing Student Achievement in Senior High School through Curriculum Management in Indonesia. Jurnal Keilmuan Manajemen Pendidikan. 2(2), 267-278.